

IBT-Wsob

Webinar Bijpraatmoment Wsob

15/12/2025

provincie
Gelderland

Goed om te weten!

Het wetgevingstraject is nog in volle gang.

De informatie in deze presentatie is gebaseerd op de stand van zaken van 15 december 2025 en kan dus nog veranderen.

Interbestuurlijk toezicht

- Toezicht tussen overheidslagen
- Provincie houdt toezicht op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen
- Rijk houdt toezicht op provincies
- Wettelijke basis: [Wet Revitalisering Generiek Toezicht](#) (afgekort: WRGT)

Domeinen van IBT

- Archief- en informatiebeheer
- Huisvesting statushouders
- Financiën
- Omgeving, waaronder monumentenzorg en archeologie

En binnenkort ..

- Huisvesting
- Bibliotheken

De basis is steeds de WRGT. Waarop het toezicht moet worden uitgeoefend ligt vast in een andere wet, zoals de Gemeentewet, de archiefwet, de omgevingswet of, ... de Wsob

WRGT: Instrumenten voor toezicht

- **Schorsing en vernietiging**

Een besluit is strijd met recht en/of algemeen belang

Als gemeenten of provincies besluiten nemen die in strijd zijn met het recht of het algemeen belang, kan de Kroon deze besluiten schorsen en/of vernietigen. Dit gebeurt bij Koninklijk Besluit.

- **Indeplaatststelling bij Taakverwaarlozing**

Als een gemeente of provincie een medebewindstaak verwaarloost, kan de toezichthouder die taak uiteindelijk overnemen.

Maar voor het zover is ...

WRGT: Interventieladder

... doorlopen we de volgende stappen:

1. Signaleren
2. Informatie opvragen en valideren
3. Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg
4. Vooraankondiging van juridische interventie
5. Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien
6. Sanctie indeplaatsstelling

Wanneer kan de provincie stappen gaan zetten?

- Wanneer we zelf iets constateren
- Wanneer iemand anders ons attent maakt (verzoek tot handhaving)

Uitgangspunten IBT in Gelderland

Provincies maken zelf wel beleid op de uitvoering van de toezichtstaak. Er is dus wel enige ruimte voor inkleuring. In Gelderland hebben we daarvoor het [Uitvoeringsprogramma interbestuurlijk toezicht 2025-2028](#).

- Toezicht is een middel, geen doel
- Toezicht draagt bij aan goed openbaar bestuur
- Toezicht voeren we in dialoog met elkaar
- Toezicht is proportioneel
- Toezicht is betrouwbaar
- Toezicht draagt bij aan de bedoeling van de wet

“Op afstand waar het kan, dichtbij waar het moet.”

IBT-Wsob - Zorgplicht

De gemeente ...:

1. ... voorziet in en aanbod van bibliotheekvoorzieningen*, dat binnen redelijke afstand voor de inwoners toegankelijk is. Als onderdeel van dit aanbod is er ten minste één bibliotheekvoorziening die:
 - alle vijf functies als bedoeld in artikel 5 van deze wet vervult;
 - een fysieke collectie heeft; en
 - over een professionele personeelsbezetting beschikt.
2. ... stelt elke vier jaar een meerjarenplan vast dat
 - in samenspraak met de lokale bibliotheek tot stand is gekomen en
 - voldoet aan de voorschriften die bij AMvB daaraan (mogelijk) worden gesteld.

*Een 'voorziening' mag bijvoorbeeld ook een bibliobus zijn.

Kaders en bronnen voor IBT-Wsob

- Wet Revitalisering Generiek Toezicht
- Wsob: wettekst, memorie van toelichting en AMvB
- De [Gegevenslevering Wsob](#) van de Koninklijke bibliotheek
- Informatieverordening Provincie Gelderland
- Toetsingskader Provincie Gelderland
- Het meerjarenplan dat de gemeente indient

De provincie mag alleen toetsen wat in de wet en AMvB beschreven is.

Wat toetsen we in ieder geval?

- Is er een bibliotheekvoorziening?
 - Is deze voor alle inwoners binnen een redelijke afstand?
 - Is er tenminste één bibliotheekvoorziening die:
 - ... alle vijf de wettelijke taken uitvoert?
 - ... over een fysieke collectie beschikt?
 - ... professioneel bemenst is?
- Is er een meerjarenplan dat aan de wet en aan de voorschriften uit de AMvB voldoet?
 1. Inhoud
 2. Gebruikte bronnen (CBS cijfers)
 3. Begroting
 4. Zijn deze onderdelen 1 tot en met 4 onderling consistent?
 5. Betrokkenheid lokale bibliotheek

Inrichten IBT-Wsob – To do list...

- Opstellen informatieverordening gemeenten
 - Welke informatie?
 - Wanneer aanleveren?
 - Welke vorm?
 - Hoe? (mailadres, portal, ...)
- Opstellen toetsingskader
Hoe beoordelen we de criteria? Zo uniform en objectief mogelijk!
- Samenstellen Gelders meerjarenplan
- Interne taakverdeling en processen
- Actualiseren Uitvoeringsprogramma IBT 2025-2028
- Besluitvorming in Provinciale Staten

Eisen aan het meerjarenplan

Beschreven in wettekst en nog nader uit te werken in de AMvB

Wat we nu weten:

- Looptijd vier jaar
- Inhoud (volgt in AMvB)
- Begroting
- Elke gemeente is verantwoordelijk voor het eigen plan, maar ...
- ... gemeenten die samen één bibliotheekorganisatie instandhouden: trek samen op met je bibliotheek in de voorbereiding!

Bestuurlijk traject Wsob

Doel:

- Samen voorbereiden op de nieuwe wet en de zorgplicht
- Kwalitatief goed en toekomstbestendig bibliotheekwerk in Gelderland borgen

Plan van aanpak in voorbereiding voor ...:

- Set bestuurlijke afspraken over samenwerking, rolverdeling, agenda voor de toekomst en meerjarenplan
- Betrekken van gemeenten en bibliotheken bij de verdere invulling van bestuurlijke afspraken
- Inrichten IBT
- Ondersteunen gemeenten en bibliotheken bij voorbereiding op de zorgplicht

Bestuurlijke stuurgroep Wsob

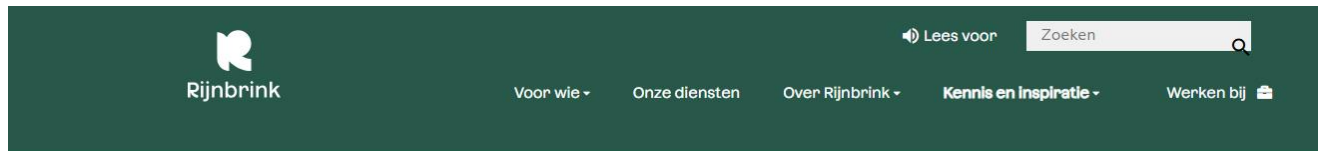
- Drie directeur-bestuurders namens de Samenwerkende Gelderse Bibliotheken (SGB):
Jacqueline Roelofs (BIJ de Bieb), Laura Koppenberg (Bibliotheek Nijkerk), Bert Frölich (Kunstwerk!)
- Drie wethouders namens de Gelderse gemeenten, via VNG Gelderland:
Bea Schouten (Wijchen), Janine Kock (Oude IJsselstreek), Karin Bijl (Ede)
- Provinciale ondersteuningsinstelling Rijnbrink:
Bernard Fransen, bestuurder
- Provincie Gelderland:
Peter Drenth, gedeputeerde

Concrete ondersteuning voor gemeenten en bibliotheken

- Informatiepagina met meest actuele stand van zaken rondom wettekst, AMvB en Handreiking VNG
- We werken aan:
 - Webinars met updates, kennis en informatie
 - Bijeenkomsten voor gemeenten en bibliotheken voor dialoog, afstemming of werksessies
 - Aanbod procesbegeleiding door Rijnbrink voor gemeentelijk meerjarenplan op verzoek van bibliotheek en gemeente(n)

Hoe blijf je op de hoogte?

Ga naar [deze informatiepagina](#) voor handige links en de laatste actuele informatie.

Home > Actueel > Projecten > **Zorgplicht**

PROJECT

Zorgplicht

Wat betekent het voor gemeente en bibliotheken?

Deel

Hoe blijf je op de hoogte?

- Per mail informeert Provincie Gelderland gemeentebambtenaren cultuur over updates op de landingspagina. Wil je een collega toevoegen aan deze maillijst of een wijziging doorgeven? Mail naar bibliotheekwerk@gelderland.nl
- Abonneer je op de [nieuwsbrief](#) van Rijnbrink
- Bieb tot bieb-groep (in voorbereiding)
- Volg Rijnbrink en Provincie Gelderland op sociale media